

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง สวัสดิการชุมชนเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลหนองแวง โสภพระ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีเป้าหมายเพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของชุมชนในการจัดสวัสดิการโดยชุมชนเอง บนฐานคิดการพัฒนาารูปแบบ กระบวนการ ที่สอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งนำไปสู่ปฏิบัติการของชุมชนในการฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา ตลอดจนการสังเคราะห์รูปแบบและกระบวนการของการจัดสวัสดิการชุมชน โดยชุมชน เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนตลอดจนการหนุนเสริมจากปัจจัยภายนอก อันมีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ซึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยโดยวิธีการสำรวจ การวิเคราะห์เอกสาร และการเก็บข้อมูลในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเน้นให้เกิดการสรุปทเรียนขององค์ความรู้จากพื้นที่ ในการใช้เป็นแนวทางนำไปสู่ผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1. พื้นที่ศึกษาและกลุ่มเป้าหมาย

1.1 **พื้นที่ศึกษา** การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือก ตำบลหนองแวง หนองแวง โสภพระ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น เป็นพื้นที่เป้าหมายในการทำวิจัย เป็นตำบลที่มีพื้นที่ 42 ตารางกิโลเมตร 31,561 ไร่ มีจำนวนประชากร 7,272 คน มีหมู่บ้านจำนวน 14 หมู่บ้าน อาชีพหลักของประชากร คือ การทำ การเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน และอาชีพเสริมด้วยการรับจ้าง

เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานจัดสวัสดิการชุมชนที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในการดำเนินการ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ ความเข้มแข็งของกลไกการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน รวมถึงมีการทำงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจากการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ของพื้นที่อีกด้วย

1.2 **กลุ่มเป้าหมาย** ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม (1) กลุ่ม องค์กร และเครือข่ายประชาชนในตำบลหนองแวง โสภพระ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการชุมชน จำนวน 35 คน (2) ผู้นำกลุ่ม องค์กร รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน (3) ประชากรทั่วไปที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองแวง โสภพระ และที่เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรที่ได้รับการจากการจัดสวัสดิการชุมชน จาก 14 หมู่บ้าน จำนวน 70 คน

2. แหล่งข้อมูลและการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยวิธีการสำรวจข้อมูล และการวิเคราะห์เอกสาร โดยทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ และมีการเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ชุมชนมีความสามารถในเชิงปฏิบัติได้อย่างสูงสุด โดยความรู้ที่ได้มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่

(1) **ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge)** เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่างๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นที่มาของข้อมูลทุติยภูมิ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร อาทิ หนังสือทางวิชาการ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นต้น เพื่อศึกษาองค์ความรู้เป็นเบื้องต้นในเรื่องที่จะวิจัย เป็นการดูเงื่อนไข ข้อจำกัด และขอบเขตขององค์ความรู้ดังกล่าวว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใดในขณะนี้ เพื่อให้องค์ความรู้เดิมที่มีเป็นแนวทางในการวิจัย สร้างกรอบแนวคิด และสร้างแนวทางการสัมภาษณ์

(2) **ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge)** เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้งจึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม ซึ่งความรู้ที่ฝังอยู่ในคนเป็นที่มาของข้อมูลปฐมภูมิ โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามเป็นหลัก เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพโดยมีวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) คือ การพูดคุย สนทนา สอบถาม อย่างเป็นธรรมชาติ ตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมาณ 1 ปี ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2552 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2553 โดยมีการแนะนำตัวกับกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดสถานภาพ บทบาทของผู้ศึกษา เปิดเผยในฐานะเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนาองค์กร

ชุมชน (องค์การมหาชน) และในฐานะนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทุกคนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสัมภาษณ์ (Interview) ได้แก่

(1) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) คือ การสัมภาษณ์พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการหรือสอบถามในขณะที่ชาวบ้านได้มีการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยเน้นข้อมูลในระดับชุมชน อาทิเช่น ประวัติหมู่บ้าน ความเป็นมาของชุมชน ความสัมพันธ์ระบบเครือญาติ และสภาพข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ของชุมชน ทั้งที่เป็นข้อมูลด้านกายภาพ ชีวภาพ ระบบเศรษฐกิจของชุมชน รวมถึงสังคมวัฒนธรรมของชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ ความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การจัดการทุนชุมชน สวัสดิการชุมชน เป็นต้น เพื่อประกอบการวิจัย โดยทำการจดบันทึกและสังเกตบริบทแวดล้อมในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ควบคู่กันไปด้วย การศึกษาข้อมูลของชุมชนอย่างเข้าใจจะทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการตนเองภายใต้ทรัพยากรท้องถิ่นและเข้าใจระบบการคิดของชาวบ้านแบบทัศนคติของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้สามารถเชื่อมโยงความคิด และเรียนรู้วิถีการพัฒนาชุมชนโดยคนในชุมชนตามระบบสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้

(2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ในลักษณะโดยตรง ได้มีการขออนุญาตบันทึกเทป เพื่อเก็บข้อมูลอย่างครบถ้วน เน้นในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการจัดสวัสดิการโดยชุมชน ตั้งแต่ความเป็นมาของการจัดสวัสดิการ การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น โดยสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลต่อการวิจัย เช่น กลุ่ม องค์กร ผู้นำ คณะกรรมการ สมาชิก ผู้อาวุโส รวมกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 20 คน

3.2 การสังเกตการณ์ (Observation) ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตสภาพภูมิศาสตร์ของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทของชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมชุมชน โครงสร้างทางสังคมของชุมชน อีกทั้งยังได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยการเฝ้าสังเกตและมีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินการของกลุ่ม องค์กร และสมาชิกภายในชุมชน เช่น การประชุม การจัดเวที การจัดกิจกรรมภายในชุมชน การสัมมนา อบรมกิจกรรมทางด้านสาธารณะประโยชน์ร่วมกัน ตามงานพิธีกรรมของชุมชน ซึ่งได้ทำการเข้าร่วมอยู่อาศัยกับชุมชน ในการจัดงานบุญประเพณี การประชุมของตำบลรวมถึงงานพัฒนาในตำบลด้วย

3.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Discussion) เพื่อการวิเคราะห์กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยและการแก้ปัญหาของชุมชน กระบวนการจัดเก็บข้อมูลร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการสรุปบทเรียน ถอดประสบการณ์การทำงาน ซึ่งได้จัดเวทีสนทนากลุ่มจำนวน 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย นายกองค้กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านสมาชิกกลุ่มองค์กรชุมชน จำนวน 45 คน ร่วมเวทีประชุมสรุปกิจกรรมงานสืบสานบุญคุณลาน 1 ครั้ง มีจำนวน 70 คน และร่วมกิจกรรมงานบุญคุณลานซึ่งมีผู้ร่วมทั้ง 14 หมู่บ้าน โดยมีอุปกรณ์ช่วยบันทึกความจำในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สมุดบันทึกภาคสนาม (Field Note) และใช้กล้องเป็นอุปกรณ์ในการบันทึกภาพ

4. วิธีการศึกษาและการดำเนินการวิจัย

มีกระบวนการดังต่อไปนี้

4.1 เลือกพื้นที่การใช้วิธีการเลือกพื้นที่แบบเจาะจง พิจารณาจากการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนที่ต้องมีความเป็นรูปธรรม และมีความเข้มแข็งของกลไกการบริหารในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน รวมถึงความชัดเจนในการดำเนินการ ชุมชนมีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ดังนั้นจึงเลือกศึกษาตำบลหนองแวงโสภพระ เป็นพื้นที่สำหรับศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพราะมีคุณสมบัติดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.2 ทำการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษาโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เช่น การศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ฐานข้อมูลจากส่วนราชการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ในการศึกษาบริบททั่วไปของพื้นที่ โดยใช้เทคนิควิธีการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์

4.3 หลังจากที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนให้มีความเข้าใจชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการในขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการประชุมร่วมกับแกนนำกองทุนสวัสดิการ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและเข้าไปร่วมกับชาวบ้านในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การร่วมกิจกรรมบุญคุณลาน กิจกรรมค่ายครอบครัวเป็นสุขป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ และกลุ่มทางสังคม อปพร.

4.4 ทำศึกษาโดยการเก็บข้อมูลระดับลึก คือ การศึกษาฐานคิด รูปแบบ กระบวนการ ผลที่เกิดขึ้นการจัดสวัสดิการชุมชน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การจัดเวที/การประชุมกับส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการชุมชนและประชาชนทั่วไป การสังเกตต่อการขยายผลการจัดสวัสดิการชุมชนสู่มิติการพัฒนาอื่น เช่น การขยายระบบสวัสดิการไปสู่อาสา อปพร. เพื่อให้

อาสาสมัครมีระบบสวัสดิการ การจัดงานบุญคุณลานเพื่อฟื้นวัฒนธรรม ฟื้นฟูปัญหา และแก้ไข ปัญหาการขาดข้าวของชาวบ้าน

4.5 การวิเคราะห์บริบทชุมชนเชื่อมโยงกับการศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชน โดยเน้น ทำการศึกษาประเพณีบุญคุณลาน ซึ่งเป็นประเพณีของชุมชน ตำบลหนองแวงโสภระ เพื่อทำความเข้าใจ และอธิบายการจัดสวัสดิการชุมชนในมิติของสวัสดิการภาคประชาชน คือ ภายใต้บริบทวิถี วัฒนธรรมของคนในตำบลทั้งภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรม การช่วยเหลือเกื้อกูล และทำความเข้าใจ การจัดสวัสดิการประชาชนในมุมมองของคนในชุมชนได้

4.6 การสรุปวิเคราะห์/สังเคราะห์ที่เรียนที่ได้จากการดำเนินการในพื้นที่ และข้อเสนอ ที่เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เมื่อทำการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศที่ส่วนราชการมีการรวบรวมองค์ ความรู้ ทั้งจากตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาจาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเป็นเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็น หน่วยงานที่มีส่วนหนุนเสริมให้ชุมชนมีการเรียนรู้ โดยการสนับสนุนชุมชนและแนะนำในเรื่องการ จัดสวัสดิการชุมชน ให้คนในชุมชนมีความตระหนักเห็นความสำคัญมีความคิด และมีความต้องการ ในการริเริ่มนำเอาแนวคิดสวัสดิการชุมชนมาใช้ในชุมชนของตนเอง เช่น พากลับบ้านออกไปศึกษาดู งานตำบลบ้านขาม จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน มาก่อน และร่วมจัดเวทีสรุปบทเรียน ค้นหาทุนทางสังคมที่มีอยู่ในตำบลเพื่อให้ชุมชนเห็นฐาน ทุนเดิมที่จะเชื่อมโยง ยกระดับ ต่อยอดเป็นสวัสดิการชุมชนได้ซึ่งเปรียบเสมือนแรงผลักดันให้ ชาวบ้านมีความมุ่งมั่น ต้องการให้เกิดการจัดการสวัสดิการเหมือนตำบลบ้านขามจังหวัดชัยภูมิที่ไป ศึกษาดูงานมา จึงถือได้ว่าผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาและตัวแทนของหน่วยงานเป็นส่วนที่มีการ เสริมสร้างพลังการจัดการความรู้ของชุมชนโดยการส่งเสริม ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน จนเกิดการเรียนรู้ และได้มีการให้คำปรึกษา ทำงานประสานความร่วมมือกันตลอดมา นำไปสู่การสร้างแนวทางการ พัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้บริบทของชุมชน และมีความสามารถที่จะทำการพัฒนาใน ด้านอื่นๆ ได้ โดยการบริหารจัดการด้วยตัวของชุมชนเอง นอกจากนี้ยังทำบทบาทเชื่อมทางนโยบาย ประสานหน่วยงานทั้งที่เป็นภาครัฐและเอกชน ได้แก่ กรมปศุสัตว์ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หนุนเสริมให้ชุมชนมีการ เรียนรู้ สามารถพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

4.7 การนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้การนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) ซึ่งเป็นการบรรยาย อธิบายข้อเท็จจริง อีกทั้งให้มีความชัดเจนในการ นำเสนอ ผู้วิจัยมีการใช้ตาราง และแผนผังที่ประกอบในการบรรยาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อง่ายต่อการตรวจสอบข้อมูล และสามารถจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล โดยมีระดับการวิเคราะห์ 2 ระดับ คือ

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นการวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยได้บันทึกอย่างเป็นระบบจากการจดบันทึกภาคสนาม การสังเกต การถ่ายภาพ โดยจัดแยกประเภทของข้อมูลตามประเด็นของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา เพื่อง่ายแก่การตรวจสอบ ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านั้นมาตรวจสอบ เมื่อทราบว่าข้อมูลบางส่วนขาดหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนกรณีข้อมูลที่มีความขัดแย้งกัน ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายใหม่อีก โดยที่ผู้วิจัยจะตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากคนอื่นๆ ว่ามีทิศทางหรือแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลรวม เมื่อผู้วิจัยได้ทำการแยกข้อมูลและวิเคราะห์เปรียบเทียบภายในหมวดหมู่และระหว่างหมู่ ผู้วิจัยจะสนทนากับบุคคล/กลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ เป็นภาพรวมเพื่อหาข้อสรุป และตีความหมายหรือมีความหมายต่อคนในชุมชนและชุมชนอย่างไร มีอะไรเป็นฐานความคิดนั้นๆ โดยอาศัยปรากฏการณ์ที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักจากนั้นสรุปเขียนรายงานในลักษณะพรรณเชิงวิเคราะห์

ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลวิเคราะห์ยึดหลักตรรกะเทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องควบคู่บริบท (Content Analysis)

6. ระยะเวลาในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีระยะเวลาในการวิจัย 1 ปี 5 เดือน

7. แผนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยเน้นการปฏิบัติการในพื้นที่เป็นหลัก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การประชุมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และร่วมกิจกรรมชุมชน ซึ่งมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในพื้นที่ โดยยึดตามกรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ผ่านการจัดกิจกรรม เช่น การศึกษาและพัฒนาเค้าโครงการวิจัย การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาบริบททั่วไปของพื้นที่ การศึกษาพัฒนาการกระบวนการ รูปแบบ ฯลฯ

มีกลุ่มเป้าหมาย สื่อ/เทคนิคที่ใช้ และดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาในการวิจัย (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงกิจกรรมในการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรม	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	
1. การศึกษาและพัฒนาเค้าโครงการวิจัย*	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	53	53	53	53	53	53	53	53
2. การสร้างเครื่องมือหรือการกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล																		
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Field Research) และ กระบวนการ (Focus Group)																		
4. การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล																		
5. สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับร่าง																		
6. เขียนบทความเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย																		

หมายเหตุ : ศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พัฒนาการออกแบบแนวคิด นำเสนอกรอบแนวคิดในการสัมมนา พัฒนาเค้าโครงการวิจัย นำเสนอเค้าโครงการวิจัยในการสัมมนา ส่งเค้าโครงการให้ผู้เชี่ยวชาญอ่าน ขออนุมัติเค้าโครงการต่อบัณฑิตวิทยาลัย